

Dnr :UN2019/96-1

Utbildningsförvaltningen

Annelie Fischer | Utbildningschef
033-430 56 10 | annelie.fischer@bollebygd.se

Utbildningsnämnden

Nytt samverkansavtal för gymnasieutbildning inom Boråsregionen

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna nytt samverkansavtal för gymnasieutbildning inom Boråsregionen.

Ärendet

Det finns sedan 2004 en gymnasiesamverkan mellan kommunerna i Boråsregionen. Det nuvarande samverkansavtalet gäller från 2011. Bollebygds kommun deltog i avtalet fram till 2011. Men valde att tillsammans med Svenljunga stå utanför från 2011. Dock har Bollebygd deltagit i den gemensamma antagningsenheten. Anledningen till att stå utanför var att Bollebygd inte har en egen gymnasieskola.

På initiativ från Ulricehamns kommun har en översyn skett av det nuvarande avtalet som i flera avseende är föråldrat i förhållande till den praxis som utvecklats i samverkan. Detta gäller t ex avtalets styrning, principerna för hur kommunerna betalar interkommunal ersättning, samordning av programutbud och gemensamt kvalitetsarbete. Därtill är en mängd begrepp föråldrade då lagstiftningen förändrats.

Förslaget till nytt avtal bygger på att principfrågor vilka kräver politiska avvägningar finns i avtalet, medan detaljfrågor regleras i bilagor vilka årligen revideras på tjänstemannanivå.

Avtalet innebär en mängd förändringar i förhållande till nu gällande avtal, men dessa är i närmast samtliga fall förändringar som gör att nuvarande arbetssätt också får sin motsvarighet i avtalstexten.

Nuvarande avtal

2004 ingick sex kommuner (Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn) i det som då benämndes Sjuhärads kommunalförbund ett samverkansavtal kring gymnasieutbildning. Till detta avtal anslöt sig Herrljunga och Vårgårda 2009.

Under 2009 tillsattes en utredning som reviderade det ursprungliga avtalet. Detta ersattes av det idag gällande avtalet vilket kom att börja tillämpas från 2011. Nuvarande avtal har Bollebygd och Svenljunga valt att stå utanför då de inte har egna kommunala gymnasieskolor.

Avtalets intention är i korthet att:

- Ha en gemensam organisation för antagningsarbetet till gymnasieskolan.
- Elever fritt ska kunna söka utbildningar på nationella program inom hela samverkansområdet och bli antagna på samma villkor oavsett i vilken av samverkanskommunerna de bor.
- Samordning sker av programutbudet.
- Möjlighet finns att gemensamt utveckla för regionen strategiskt viktiga utbildningar.
- Varje kommun har egen beslutanderätt kring den av den egna kommunen organiserade gymnasieutbildningen.

Enligt avtalet ska en politiskt sammansatt ledningsgrupp verka för att avtalets intentioner uppfylls. Ledningsgruppen ska knyta till sig en beredande grupp, benämnd referensgrupp, med tjänstemannarepresentanter för de olika kommunerna samt kommunalförbundet.

I avtalet regleras vidare att parterna ska samverka kring den information som ges till eleverna inför gymnasievalet, att en gemensam prislista ska tas fram för fakturering mellan kommunerna samt att en modell för gemensamt kvalitetsarbete ska tas fram. I detta sammanhang ger avtalet referensgruppen ett uppdrag att följa sju utpekade områden.

Behov av översyn

I november 2018 tog Ulricehamns kommun i en skrivelse till övriga kommuner initiativ till en översyn av det nu gällande avtalet. I sin skrivelse pekade kommunen bl a på ett behov av översyn kring:

- Språkliga korrigeringar då lagstiftningen inom området ändrats sedan 2011.
- Regler för elever som läser mer än tre år i gymnasieskolan.
- Förtydliganden kring det kommunala aktivitetsansvaret.
- Att de nuvarande skrivningarna kring samordnat programutbud och gemensam uppföljning vilka inte tillämpas bör ses över.
- Samt vissa frågeställningar kring elevresor.

Företrädare för övriga kommuner instämde i november i flera av de framförda synpunkterna samt pekade även på andra delar i avtalet som förlorat aktualitet sedan 2011.

Beredningsprocessen

Kommuncheferna i Boråsregionen gav därför ett utredningsuppdrag till de ansvariga skolcheferna att ta fram ett förslag till nytt samverkansavtal. Detta arbete har letts av skolchefen för gymnasiet och vuxenutbildningen i Borås. Samtliga kommuner har via sina skolchefer haft möjlighet att följa utredningsarbetet och lämna synpunkter.

Föreslagna förändringar

I det förslag till nytt samverkansavtal som arbetats fram finns ett antal förändringar jämfört med det idag gällande avtalet. De viktigaste förändringarna presenteras nedan med tillhörande motivering till varför det är rimligt att förändra enligt förslaget.

Avtalets struktur

Avtalets struktur förändras så att det blir kortare och istället innehåller ett antal bilagor. Tanken är att avtalet därmed ska kunna gälla under en längre tid (minst en mandatperiod) medan de olika bilagorna ska kunna ändras årligen. Många av de korrigeringar som nu görs i avtalet handlar om att lagstiftningen ändrats. Om fler

detaljfrågor regleras i bilagorna blir det lättare att ha ett avtal som hela tiden följer gällande lagstiftning såväl i sak som när det gäller språkbruk.

Förtydligande kring samverkansavtal med andra kommuner

Under åren har det stått klart att kommuner i Boråsregionen kan ha anledning att teckna samverkansavtal även med kommuner utanför samverkansområdet, t ex har Bollebygd avtal med Härryda kommun. I det föreslagna avtalet finns ett förtydligande kring att innan tecknande av nya samverkansavtal ska kommunerna som ingår i detta avtal informera övriga kommuner i samverkansavtalet. Detta innebär att kommunen kan teckna avtal som kommunen bedömer gynnsamma för kommunens elever, men övriga avtalsparter måste hållas informerade.

Samordnat programutbud blir samverkan kring programutbud

I det nuvarande avtalet står det att samordning av programutbud ska ske. Det kan tolkas som att det ska fattas beslut på delregional nivå om att en utbildning ska anordnas eller inte anordnas på en viss skola. Så har avtalet inte tillämpats utan istället har alla parter varit överens om att varje kommun är suverän att fatta beslut kring sin gymnasieskola. Detta blir tydligare om ordet samordning byts till samverkan

Ersättning för nationella idrottsutbildningar

Förtydligande görs av att kommunerna ersätter varandras kostnader för nationella idrottsutbildningar enligt Riksidrottsförbundets rekommendationer. Denna praxis finns redan idag.

Styrning av avtalsfrågor

I det nuvarande avtalet finns en tänkt styrning med en ledningsgrupp bestående av politiker och en referensgrupp bestående av tjänstepersoner. Så har styrningen i praktiken inte skett utan den praktiska styrningen har skett av ansvariga utbildningschefer. I förslaget till nytt avtal anpassas avtalet efter den praxis som

uppstått. Detta formaliseras genom att referensgruppen döps om till förvaltningschefsgruppen och ledningsgruppen tas bort.

Tanken bakom detta är att om förändringar ska göras i avtalet så är det en politisk fråga, medan genomförandet av avtalet bör läggas på ansvariga tjänstepersoner.

De bilagor som ska tas fram som specificerar hur arbetet ska ske inom olika områden bedöms vara jämförbara med annan verkställighet och bör därför beslutas på tjänstemannanivå.

Ekonomiska ersättningar

I det nuvarande avtalet finns en skrivning om att en gemensam prislista ska tas fram enligt vilken kommunerna ska ersätta varandra. Denna princip tillämpades 2012, men övergavs därefter efter politiska överläggningar mellan medlemskommunerna. Sedan dess har varje kommun upprättat en egen prislista och fakturerat andra kommuner utifrån sin självkostnad.

I beredningsgruppen har alla varit överens om att en gemensam prislista inte är en framkomlig väg, däremot har samtal förts om att eventuellt ha någon typ av begränsning av vilket självkostnadspris en kommun kan ta ut.

Beredningsgruppen har valt att inte lägga förslag om detta utan det som föreslås är en fortsättning av den princip som de facto gällt sedan 2013.

Gemensamt kvalitetsarbete

Efter att på flera olika sätt försökt initiera ett gemensamt kvalitetsarbete på delregional nivå under de senaste åtta åren har skolcheferna i samverkanskommunerna kommit fram till att detta inte tillför det egna kvalitetsarbetet så mycket. Det bedöms vara viktigare att samverka i andra frågor. Förslaget till nytt avtal innehåller därför inga skrivningar om gemensamt kvalitetsarbete. Kvar finns dock skrivningar om gemensam uppföljning och utvärdering.

Bilagorna

Då bilagorna beslutas av förvaltningschefsgruppen bör avtalet kunna antas utan att samtliga bilagor finns på plats.

Ekonomiska förutsättningar

Då huvudprinciperna för hur kommunerna betalar interkommunal ersättning till varandra föreslås bli oförändrade bedöms avtalet ej ha några ekonomiska effekter.

I dagsläget har kommunen årlig interkommunala kostnader på ca 16 mkr till andra kommuner (Borås) inom samverkansområdet.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen bedömer att det är av strategisk vikt för kommunen att delta med andra kommuner i regionen kring planeringen för gymnasieskolan. Genom att vara med i avtalet kan Bollebygd också påverka.

Bollebygds kommun har sedan 1997 ett avtal med Härryda kommun.

Eleverna kan då välja Boråsregionens gymnasieskola eller Hulebäcksgymnasiet i Härryda.

Samtidigt har det effekten att elever som söker sig till kommunala gymnasieskolor i kommuner utanför samverkansområdet (t ex Göteborg) får svårare att komma in på den utbildning de önskar.

Beslutsunderlag

- Nytt samverkansavtal kring gymnasieutbildning inom Boråsregionen
- Avtalsförslag
- Avtal från 2011
- Kommentarer till avtalet 2011

- Avtal från 2009
- Avtal från 2004
- Avtal med Härryda

Skickas till

Skolchef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

Annelie Fischer

Utbildningschef